

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 102/23

Λουξεμβούργο, 15 Ιουνίου 2023

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-755/21 P | Kočner κατά Ευρωπαϊκή Ένωση

Γενικός εισαγγελέας Α. Ράντος: η Ευρωπαϊκή Ένωση και το κράτος μέλος εντός του οποίου επήλθε ζημία λόγω παράνομης επεξεργασίας δεδομένων είναι δυνατόν να ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον

Κατόπιν της δολοφονίας του Σλοβάκου δημοσιογράφου Ján Kuciak και της μνηστής του Martina Kušnírová, στις 21 Φεβρουαρίου 2018 στη Σλοβακία, οι σλοβακικές αρχές διεξήγαγαν εκτενή έρευνα. Βάσει αιτήματος των εν λόγω αρχών, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπαϊκή Εξέταση) εξέτασε τα δεδομένα που ήταν αποθηκευμένα σε δύο κινητά τηλέφωνα, τα οποία φέρεται ότι ανήκαν στον Marian Kočner, και σε ένα μέσο αποθήκευσης USB. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε τις επιστημονικές εκθέσεις της και παρέδωσε έναν σκληρό δίσκο ο οποίος περιείχε τα εξαχθέντα κρυπτογραφημένα δεδομένα.

Τον Μάιο του 2019 δημοσιεύθηκαν μέσω του Τύπου πληροφορίες σχετικές με τον Μ. Kočner προερχόμενες από τα εν λόγω κινητά τηλέφωνα, συμπεριλαμβανομένων των απομαγνητοφωνήσεων προσωπικών του επικοινωνιών. Επιπλέον, σε μία από τις εκθέσεις της, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέφερε ότι ο Μ. Kočner τελούσε υπό κράτηση από το 2018 λόγω υπονοιών διάπραξης οικονομικού εγκλήματος και ότι το όνομά του συνδεόταν άμεσα, μεταξύ άλλων, με τους «λεγόμενους καταλόγους μαφιόζων» και τα «Panama Papers».

Ο Μ. Kočner άσκησε αγωγή αποζημίωσης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητώντας χρηματική ικανοποίηση ύψους 100 000 ευρώ για την ηθική βλάβη που θεωρεί ότι υπέστη. Με απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2021¹ το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την αγωγή του. Έκρινε ότι ο Μ. Kočner, αφενός, δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προβαλλόμενης ζημίας και της συμπεριφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, δεν απέδειξε ότι οι «λεγόμενοι κατάλογοι μαφιόζων» καταρτίστηκαν και τηρούνταν από όργανο της Ένωσης και συγκεκριμένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Μ. Kočner άσκησε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Αθανάσιος Ράντος διευκρινίζει ότι **η υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο, για πρώτη φορά, την ευκαιρία να αποφανθεί, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη φύση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ειδικότερα, σχετικά με την ύπαρξη ειδικού καθεστώτος αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ευθύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κράτους μέλους εντός του οποίου επήλθε ζημία λόγω εσφαλμένης επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από το κράτος μέλος.**

Κατ' αρχάς, ο Α. Ράντος υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά την εξωσυμβατική ευθύνη, η Ένωση υποχρεούται να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα θεσμικά όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο κανόνας αυτός ισχύει για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά τον κανονισμό Ευρωπαϊκή Ένωση, τα πρόσωπα που έχουν υποστεί

¹ Απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2021, Kočner κατά Ευρωπαϊκή Ένωση, T-528/20 (βλ. ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 165/21).

ζημία εξαιτίας παράνομης επεξεργασίας δεδομένων δικαιούνται αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν, είτε εκ μέρους της Ευρωπόλ είτε εκ μέρους του κράτους μέλους στο οποίο επήλθε το ζημιογόνο γεγονός, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του. Το **(μη δεσμευτικό)** προοίμιο του κανονισμού διευκρινίζει ότι, στην περίπτωση φυσικού προσώπου, ενδέχεται να μην είναι σαφές κατά πόσον η βλάβη την οποία υπέστη το πρόσωπο αυτό εξαιτίας παράνομης επεξεργασίας δεδομένων είναι αποτέλεσμα ενέργειας της Ευρωπόλ ή κράτους μέλους και ότι, κατά συνέπεια, σε μια τέτοια περίπτωση η Ευρωπόλ και το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου επήλθε το ζημιογόνο γεγονός πρέπει να ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.

Επ' αυτού, ο Α. Ράντος επισημαίνει ότι, καταρχήν, η αλληλέγγυα και εις ολόκληρον εξωσυμβατική ευθύνη συνεπάγεται ότι, εάν η ζημιογόνος πράξη μπορεί να καταλογισθεί σε περισσότερα πρόσωπα, αυτά υποχρεούνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον σε αποκατάσταση της ζημίας.

Υπενθυμίζει ότι για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι στόχοι και ο σκοπός που επιδιώκει η πράξη της οποίας η επίμαχη διάταξη αποτελεί μέρος.

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει το σύνολο των σχετικών νομικών διατάξεων και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **το δίκαιο της Ένωσης καθιερώνει σύστημα αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης της Ευρωπόλ και του οικείου κράτους μέλους για τις ζημίες που προκλήθηκαν από παράνομη επεξεργασία δεδομένων συνεπεία ενέργειας της Ευρωπόλ ή του εν λόγω κράτους μέλους.**

Συνεπώς, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να αναιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου καθ' ο μέρος η απόφαση αυτή απέκλεισε την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας που φέρεται ότι υπέστη ο Μ. Κοčner και ενδεχόμενης συμπεριφοράς της Ευρωπόλ για μόνο τον λόγο ότι, επί ορισμένο χρονικό διάστημα, τόσο η Ευρωπόλ όσο και οι σλοβακικές αρχές είχαν στην κατοχή τους τα δεδομένα που περιέχονταν στα επίμαχα κινητά τηλέφωνα.

Αντιθέτως, **όσον αφορά την προβαλλόμενη εγγραφή του ονόματος του Μ. Κοčner στον «λεγόμενο κατάλογο μαφιόζων», ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως επικυρώνοντας το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε κατ' αναίρεση το Δικαστήριο.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου ☎ (+352) 4303 2077

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

Διεύθυνση Επικοινωνίας
Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

curia.europa.eu